

Posudek na diplomovou práci Daniely Cvachové
Jak je důležité, aby měl překladatel Filipa
(porovnání dvou překladů knihy *The Importance of Being Earnest* Oscara Wilda)

Vedoucí práce: Mgr. Jakub Ženíšek

Oponent práce: Mgr. Kristýna Poesová

Daniela Cvachová ve své práci srovnává dva časově velmi disparátní překlady známé divadelní hry Oscara Wildea s názvem *The Importance of Being Earnest*. Prvním srovnávaným dílem je klasický (s ohledem na překlad titulu hry až seminální) překlad Jiřího Zdeňka Nováka z poloviny 20. století, druhým pak modernější verze z roku 2004, která vznikla v rámci semináře organizovaném Obcí překladatelů a je výsledkem kolektivní práce třinácti začínajících překladatelů. Jako výchozí teze jí slouží předpoklad, že lexika obou zmíněných překladů, které dělí 50 let, se bude zásadním způsobem lišit, a dále předjímá též možnou stylovou nesourodost současnějšího překladu, neboť byl skupinovým dílem.

Úvodem teoretické části nás autorka zběžně seznamuje s dějem Wildeovy hry a prvními pokusy o její převod do češtiny. Poté se zmiňuje o přelomovém překladu J.Z. Nováka patrně vyhotoveného roku 1946 a upraveného v roce 1958. Při snaze o co nejpřesnější zachycení okolností vzniku Novákova překladu autorka osvědčuje značné rešeršní schopnosti. Přes tuto její mravenčí píli nebylo dost dobře možné obstojně zdokumentovat Novákův tvůrčí modus operandi. O to důkladnější a podnětnější je její popis systémové kolektivního překladu v podání zmíněného týmu mladých a začínajících překladatelů, k němuž měla dostatek podkladů. Hlavní teoretickou základnou k vlastní srovnávací analýze v další pasáži teoretické části je pak stručná charakterizace polysystémové teorie překladu, jehož základní axiomatikou je pojem „funkční ekvivalence“. Autorka se při analýze metodicky opírá o poměrně eklektické spektrum autorit v oboru translologie (Levý, Knittlová, Králová, Reissová), ale důsledně se snaží zdrojovat i parafráze přednáškových cyklů.

Hlavní nosnou páteří práce je samozřejmě strukturované porovnání dvou zmíněných překladů podle lexikálních a gramatických kritérií. Práci ve výsledku nijak neubírá ani skutečnost, že se v podstatě nepotvrdí ani jedna z tentativně položených hypotéz, tj. (1) Novákův překlad působí i dnes v porovnání se současnější verzí poměrně svěžím dojmem, až na několik zastarávajících frází, a (2) týmový překlad třinácti autorů je (patrně díky precizní korektorské práci) velmi jednotlým a stylově kompaktním dílkem.

K přehlednosti i poutavosti práce přispívá kreativní grafika, která místy připomíná postmoderní koláž či hypertextové vysvětlivky (zejména str. 32 – 35, 45)

Drobné věcné a formální výhrady:

- Překlepy: Formálně i obsahově jinak precizní práci mírně škodí jazykové překlepy, namátkou „Jak je důležité míří Filipa“ (str. 8), „komedie [...] se nesnaží [...] přiblížit běžné řeč“ (str.9), „Jerome Klapky Jeromho“ (str. 10), „vzhledem k povšechnosti a obecné rozšíření těchto informací (16).
- Mužské jméno Ernest je v práci opakovaně hláskováno jako Earnest (tedy plně v intencích původního autorského záměru, nicméně chybně), str. 9, 11, 17.

Dotazy k obhajobě:

- Mohla by autorka v několika větách shrnout svůj názor na skutečnost, že několik divadel v poslední době dalo při nastudování této hry přednost překladu z roku 2004, nikoli prověřené „klasice“?

Diplomová práce Daniely Cvachové je dobře strukturované a výtečně teoreticky podepřené dílo, které tímto doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **v ý b o r n ě**.

